

Тақырыбы: Денсаулыққа қарсы қылмыстар.

Орындаған: Рахматулла А

Тобы: ЮМ-14-1к5

Қабылдаған:

Денсаулыққа келген зиянның өзі де деңгейіне қарай жеңіл, орташа және ауыр деп бөлінеді. Қысқаша айтқанда, адам еңбек қабілетін 10%-ға дейін тұрақты жоғалтса, ол жеңіл жарақат, егер 10%-дан 33%-ға дейін жоғалтса, орташа, одан да жоғары мөлшерде болса, денсаулыққа келген зиян ауыр болып есептеледі. Адам өзінің кәсібін жоғалтса да, не бет әлпеті қалыпқа келтіргісіз етіп өзгертілсе де ауыр зиян. Бұлардың әрқайсысы бір қылмыс құрамы. Денсаулыққа қарсы қылмыстар өмірге қарсы қылмыстардан көбіне көп, біріншіден, объектісіне байланысты ажыратылса, екіншіден, объективтік жақтың зардап атты белгісіне байланысты ажыратылады. Сол сияқты, өмірге қарсы қылмыстардың ішінде ұқсас құрамдары кездеспейтін ұрып -соғу (109-б), қинау (110-б), қорқыту (115-б), ауыстырып салу не өзгедей пайдалану үшін адамның органдары немесе тінін алуға мәжбүр ету (116-б), сөз ауруларын жұқтыру (117-б), адамның иммун тапшылығы вирусын (ВИЧ/ЖҚТБ (СПИД)) жұқтыру (118-б) деген сияқты қылмыс құрамдары да кездеседі

Денсаулыққа қарсы қылмыстардың қылмыс құрамдары былайша сипатталады:

1.Объектісі - адамның денсаулығы.

2.Объективтік жағы - іс-әрекет немесе әрекетсіздік, зардап (жеңіл, орташа, ауыр), себепті байланыс.

3.Субъективтік жағы - қасақана да, абайсызда да.

4.Субъектісі - есі дұрыс жалпы да, арнайы да.

Қазақстан Республикасы қылмыстық кодексінің

108-бабы Денсаулыққа қасақана жеңіл зиян келтіру

Денсаулыққа қасақана жеңіл зиян келтіру –

екі жүз айлық есептік көрсеткішке дейінгі мөлшерде айыппұл салуға не сол мөлшерде түзеу жұмыстарына не бір жүз сексен сағатқа дейінгі мерзімге қоғамдық жұмыстарға тартуға не алпыс тәулікке дейінгі мерзімге қамаққа алуға жазаланады.

109-бап. Ұрып-соғу

Тән ауруына ұшырататын, бірақ денсаулыққа жеңіл зиян келтіруге әкеп соқпаған ұрып-соғу немесе өзге де күш қолдану әрекеттерін жасау –

бір жүз айлық есептік көрсеткішке дейінгі мөлшерде айыппұл салуға не сол мөлшерде түзеу жұмыстарына не бір жүз жиырма сағатқа дейінгі мерзімге қоғамдық жұмыстарға тартуға не қырық бес тәулікке дейінгі мерзімге қамаққа алуға жазаланады.

110-бап. Қинау

1. Ұдайы ұрып-соғу немесе өзге де күш қолдану әрекеттері арқылы тән зардабына немесе психикалық зардап шегуге ұшырату, егер бұл іс-әрекет денсаулыққа ауыр немесе ауырлығы орташа зиян келтіруге әкеп соқпаса, –

бір мың айлық есептік көрсеткішке дейінгі мөлшерде айыппұл салуға не сол мөлшерде түзеу жұмыстарына не екі жылға дейінгі мерзімге бас бостандығын шектеуге не сол мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

2. Мынадай:

1) көрінеу кәмелетке толмаған адамға немесе кінәлі адамға дәрменсіз күйде екені көрінеу белгілі не кінәлі адамға материалдық немесе өзгедей тәуелді адамға, сол сияқты ұрланған не кепіл ретінде қолға түсірілген адамға қатысты;

2) екі немесе одан да көп адамға қатысты;

3) кінәлі адамға жүктілік жағдайда екені көрінеу белгілі әйелге қатысты;

4) азаптауды қолдану арқылы;

5) жалдау бойынша;

6) әлеуметтік, ұлттық, нәсілдік, діни өшпенділік немесе араздық уәжі бойынша жасалған дәл сол іс-әрекет –

үш жылдан жеті жылға дейінгі мерзімге бас бостандығын шектеуге не сол мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

111-бап. Аффект жағдайында денсаулыққа зиян келтіру

Жәбірленушінің тарапынан болған зорлық-зомбылықтан, қорлаудан немесе ауыр балағаттаудан не жәбірленушінің өзге де құқыққа қайшы немесе бейморальдық әрекеттерінен (әрекетсіздігінен), сол сияқты жәбірленушінің жүйелі түрдегі құқыққа қайшы немесе бейморальдық мінез-құлқына байланысты туындаған ұзаққа созылған психиканы күйзелтетін ахуалдан болған кенеттен туындаған қатты жан күйзелісі (аффект) жағдайында жасалған денсаулыққа қасақана ауыр зиян келтіру –

екі жүз айлық есептік көрсеткішке дейінгі мөлшерде айыппұл салуға не сол мөлшерде түзеу жұмыстарына не бір жүз сексен сағатқа дейінгі мерзімге қоғамдық жұмыстарға тартуға не алпыс тәулікке дейінгі мерзімге қамаққа алуға жазаланады.

112-бап. Қажетті қорғаныс шегінен шығу кезінде денсаулыққа ауыр зиян келтіру

1. Қажетті қорғаныс шегінен шығу кезінде жасалған, денсаулыққа қасақана ауыр зиян келтіру –

бір мың айлық есептік көрсеткішке дейінгі мөлшерде айыппұл салуға не сол мөлшерде түзеу жұмыстарына не бір жылға дейінгі мерзімге бас бостандығын шектеуге не сол мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

2. Абайсызда жәбірленушінің өліміне әкеп соққан дәл сол іс-әрекет – екі жылға дейінгі мерзімге бас бостандығын шектеуге не сол мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

113-бап. Қылмыс жасаған адамды ұстап алу кезінде денсаулыққа ауыр зиян келтіру

Қылмыс жасаған адамды ұстап алу үшін қажетті шаралар шегінен шығу кезінде денсаулыққа қасақана ауыр зиян келтіру –

бір мың айлық есептік көрсеткішке дейінгі мөлшерде айыппұл салуға не сол мөлшерде түзеу жұмыстарына не бір жылға дейінгі мерзімге бас бостандығын шектеуге не сол мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

114-бап. Денсаулыққа абайсызда зиян келтіру

1. Денсаулыққа абайсызда ауырлығы орташа зиян келтіру –

бір жүз айлық есептік көрсеткішке дейінгі мөлшерде айыппұл салуға не сол мөлшерде түзеу жұмыстарына не бір жүз жиырма сағатқа дейінгі мерзімге қоғамдық жұмыстарға тартуға не қырық бес тәулікке дейінгі мерзімге қамаққа алуға жазаланады.

2. Абайсызда екі немесе одан да көп адамның денсаулығына ауырлығы орташа зиян келтіру –

екі жүз айлық есептік көрсеткішке дейінгі мөлшерде айыппұл салуға не сол мөлшерде түзеу жұмыстарына не бір жүз сексен сағатқа дейінгі мерзімге қоғамдық жұмыстарға тартуға не алпыс тәулікке дейінгі мерзімге қамаққа алуға жазаланады.

3. Абайсызда денсаулыққа ауыр зиян келтіру –

бір мың айлық есептік көрсеткішке дейінгі мөлшерде айыппұл салуға не сол мөлшерде түзеу жұмыстарына не бір жылға дейінгі мерзімге бас бостандығын шектеуге не сол мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

4. Абайсызда екі немесе одан да көп адамның денсаулығына ауыр зиян келтіру –

екі мың айлық есептік көрсеткішке дейінгі мөлшерде айыппұл салуға не сол мөлшерде түзеу жұмыстарына не екі жылға дейінгі мерзімге бас бостандығын шектеуге не сол мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.